

ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - ТРИДЕНТ UKRAINIENNE

Число 43 (593) Рік вид. XIII. 7 листопаду 1937 р. Ціна 2 фр. Ріх 2 гр.

Париж, неділя, 7 листопаду 1937 року

1 листопаду 1918 року проголошено було у Львові Західне-Українську Народню Республіку. Не судилося молодій республіці, що по віковій перерві одновила стародавню державність українську на землях Королівста Галицького й Володимирського, вдержатися, і територія її, за згодою і допомогою великих держав, ввійшла в склад Речі Посполитої Польської.

Пристосовуючись до нових умов, українці, громадяни Польської Держави, не покладаючи рук ведуть нелегку що-денну працю, що має на меті оборонити інтереси свого народу, задовольнити його потреби, забезпечити йому краще існування.

Минулося... Та од того минулого зосталася дата—1 листопаду, вписана кров'ю і залізом в історію українського народу, зосталася і зостанеться в ній назавжди, як споми про величній зрив наших галицьких земляків.

І що-року, того дня, коли по всій Галицькій землі, од столиці її почавши і на найглухішому селі скінчивши, молитвою згадують світлу пам'ять тих, що життя своє віддали за ліпшу долю рідного краю, — схиляються в святобожній пошані перед ділом і смертю героїв всі українці вдома і на чужині.

* * *

Політичний поділ не розірвав національної єдності українського народу. І доля, і недоля, горе чи радість тієї чи іншої частини рідної землі, до якої б держави вона не належала, не можуть зоставатися байдужими серцю синів нашого народу, тих, що на батьківщині зостаються, і тих, що їх світами розкидано.

Радістю озвалася всюди, де дзвенить наша мова, звістка про ту могутню національну маніфестацію, що нею позначився з'їзд «Просвіти» в Ужгороді.

Треба пригадати, що убоге населення Закарпаття через історичні умови найтемніше й найодсталіше, що й в нових обставинах демократичної державности, в яких опинився цей край після прилучення до Чехословацької республіки, пишним цвітом там процвітало штучно насажене і дбайливо чужою рукою підтримане москвофільство. Коли пригадати це все, то тим більше значіння набуває тверда заява організованої коло «Просвіти» та інших товариств людности, що Закарпаття признає себе частиною одного великого українського народу, заява, яка знайшла собі вираз в устах тих тисяч наших закарпатських братів, що зібралися в Ужгороді з усіх кінців краю.

Закарпатській «Просвіті» і самовідданим проводирям її в їх тяжкій роботі коло освідомлення народніх мас, які вже прокинулись до нового життя, належать не тільки найліпші побажання з боку всіх українських патріотів, але й діяльна допомога моральна.

* * *

В кожній галузі життя і діяльності господарча, фінансова база, безперечно, являється важним фактором успіху. Нема чого говорити про те, що в такому великому і складному організмі, яким являється наша сучасна еміграція, що має такі важливі і такі різнородні завдання, що самою суттю своєю покликана виконати величезну працю, — господарча база являється однією з тих умов, при наявності яких лише й можливо з належним, з бажаним успіхом виконати ті завдання.

На жаль, у нас не зверталось на це відповідної уваги. І не будемо говорити про втрачені через те можливості, недотягнення і часом цілком пусті місця там, де необхідна й корисна діяльність мусіла б і могла б бути. Тепер звернемо увагу на справу, яку розпочала Господарча Рада при Союзі Українських Емігрантських Організацій у Франції і яку вона пропагує через свій «Господарський Бюлетень». Справа ця — засновання на еміграції українського банку.

Фінансова поміч, часом невелика, могла б оживити не одну галузь діяльності нашої еміграції, підсилити наші організації і тим дати їм можливість успішніше виконати їх національні завдання. І таку фінансову поміч, на початках хоч і малу, ми можемо організувати самі, давати її собі із своїх власних рук. Одним із гасел, які викидає названа Господарча Рада, і є—«Ми можемо допомагати собі самі». Для того вона лише пропонує невеликі матеріяльні засоби наші, які розкидані, фінансові можливості окремих емігрантів з'єднати в один можливо сильний власний капітал, який можна було б кидати в найважливіші місця, де він для оживлення нашої праці потрібний. Господарча Рада пропонує нашій еміграції, іншими словами, належно організувати наші фінансові спроможності, які «існують, але які не можуть себе виявити, показати свою силу, поки їх належно не організовано».

Українська еміграція, сподіваємось, зкористає з доброго початку, що може нам принести тільки користь, і думаємо, що, дійсно, не буде ні однієї української організації і ні одного українського емігранта по всіх країнах, де лише нас розкидала доля, що купівлею, по змозі своїй, уділів проектуемого українського банку не спричиняться до створення основного капіталу для власної фінансової бази.

Не заплющуємо очі на те, що на дорозі до здійснення цього наміру стоять великі труднощі, побільшені ще фактом перебування нашої еміграції по різних державах. Але при добрій волі і належній підтримці всієї еміграції, ми певні, що ті перешкоди вдасться усунути і корисну думку перетворити в життя.

ПРИМУСОВІ ВИБОРИ ДО НАЙВИЩОГО СОВІТУ ССРСР

День 12 жовтня проголошено офіційним початком виборчої кампанії, дня 12 грудня мають відбутися вибори до Найвищого Совіту ССРСР.

Зрештою називати його «найвищим» українцям суворо заборонено і гостро наказано називати «верховним». Перше означення вигадали «буржуазні націоналісти» з «Української» Академії Наук для того, щоб відокремити штучно українську націю від «братньої» московської нації, за що їй дістануть належну кару. Слово «верховний» утерлося в українській пресі, тако-ж як і такі «справжні українські» слова як «батрак, торгаш, благодушіє» і т. ин. Така є авторитетна думка московського уряду і його «верховного» органу «Известий». Але це звичайно лише краплинка з тої повені указів, поучень, заряджень, заходів, вимагань, доган, переслідувань, кар, втрат часу, грошей і сил нещасливого населення чуженаціональних земель ССРСР, яку спричинила для них виборча кампанія. Ці два місяці приготування до виборів та переведення їх даються таки добре в знаки чуженаціональному населенню ССРСР та дають передсмак того, що буде робитися в «найдемократичнішим у світі» парламенті.

Хоч приготуваннями до виборів руководить неподільно комуністична партія, кермована з Кремля, але ходить зовсім не про те, щоб зібрати до найвищого совіту самих комуністів. Гаслом виборів є зовсім не «комунізм», що занепадає й зникає по цілому фронту, а справжній московський, ненаситний в своїм хижацтві, націоналізм, що ховається тим часом за параваном «совітського патріотизму». Наказано вибирати з кращих найкращих, се-то тих, що найкраще можуть боронити інтереси московського імперіалізму в межах ССРСР і по-за ними. Отже ціла виборча кампанія є нічим іншим, як новим московським походом проти чужих націй. Вибори мають перетворитися в грандіозну маніфестацію єдності націй ССРСР, що не лише має пригломшити всіх внутрішніх противників цієї єдності, а й зробити відповідне вражіння на цілу Європу. Ціле, а перед усім чуженаціональне, населення має з'явитися масово перед виборчими урнами та заманіфестувати виразно своє захоплення сталінською «конституцією».

Ніякої небезпеки, що чужі нації можуть післати до найвищого совіту справді своїх представників, нема. Фактично має право виставляти кандидатів партія. Але Москва не має вже давно довір'я й до партійних установ на чуженаціональних землях, тому владі має бути відомо кілька тижнів перед виборами не лише назвисько самого кандидата, а й поіменний склад цілих зборів, що того чи іншого кандидата виставили. Отже немилий кандидат не лише помандрував-би не до Москви, а на Соловки, а й забрав-би з собою туди всіх своїх виборців. Виборчий закон загрожувє суворими карами всім тим, що захотіли б впливати на виборців «брехнею та використовуючи їх незнання...»; а такою «брехнею»

та використанням незнання «пролетарських засад» виборцями може ГПУ проголосити кожне твердження «буржуазних націоналістів» та застосувати проти них відповідні карі.

Але не зважаючи на це все, московський уряд виявляє незвичайно характеристичну нервовість, побоювання, що непередбачені випадки можуть зруйнувати остаточно так старанно уряджену комедію виборів і цілого більшовицького парламентаризму, випадки, які при напружених відносинах в межах ССРСР та в Європі можуть мати дуже поважні наслідки. Ціла совітська преса повна острого перед «буржуазними націоналістами», троцькистами, фашистівськими шпіонами і диверсантами, що намагаються дістатися не лише до виборчого апарату, а до самого найвищого совіту. Несамовитий терор, що лютує на чуженаціональних землях та численні процеси з десятками смертних присудів мають забезпечити «парламентарні» успіхи московського імперіялізму на цілім просторі ССРСР. На самій Україні проголошено протягом одного тижня 49 смертних присудів наслідком найбезглуздіших процесів, головню за нищення збіжжя та затроювання худоби. Ці переслідування, що мають витворити серед чуженаціонального населення «належну» повагу до московського «парламентаризму», викликають серед нього безмірну ворожість та незламний пасивний опір, які переносяться в значній мірі і на урядовий апарат «національних республік».

Для переведення виборчої кампанії змобілізував московський уряд нечислимі хмари агентів, які сараною посунули на міста і села. Пороблено грандіозні примусові заходи до «вивчення» населенням сталінської конституції. По скінченні роботи стомлене і голодне робітництво знаходить в Києві та Харькові, наприклад, а очевидно і по багатьох інших чуженаціональних містах, ворота фабрик замкненими і мусить прямувати на передвиборчі збори, де добре оплачені промовці вихваляють перед ними добродійства нового парламенту та його безмірну демократичну перевагу над «буржуазними» парламентами, з американським і англійським включно. В подібний спосіб згоняється й колхозників на збори. Але не мають люде спокою і у «власній» хаті. Змобілізовані комсомольці і комсомолки вештаються й по мешканнях, докучають родинам «бесєдами» про конституцію та стягають гроші, накидаючи брошурки з її текстом. Зворушуючими сценами цього роду на світлинах пересіяна ціла більшовицька преса.

А по-за тм значна частина цієї акції відбувається справді лише на папері. Місцеві уряди, що не можуть дати собі ради з

Листопад — місяць українських інвалідів !
Ділом вшануйте пам'ять тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

опором населення, заступають широко акцію миленням очей начальства («очковтирательством»). Перевірення роботи їх виявляє часом справді трагікомічні факти. При утворенні виборчих округ у Києві, наприклад, зникли на передмістях цілі десятки вулиць, себ-то їх просто не було зазначено в плані міста. Не краще мається справа й на Білорусі. «Известия» з 16 ц. м. писали: «Навіть в Мінську панує жахливий хаос в приготуванні до виборів. Люде, яким довірено цю поважну справу, не хочуть завдати собі труду зібрати навіть найботрібніші інформації відносно виборчих округ. Мапу з планом міста просто розтинають на округи, не дбаючи про чисельність населення кожної з них. Наслідком цього безглузлого поділу повстають завеликі і замалі округи. Центральний комітет партії провадить дуже зле приготування до виборів. Ні один з його чланів не їздить на провінцію організувати вибори. Ані в центральнім, ані в мійській комітеті не можна знайти навіть одної людини, яка б перестудіювала виборчі округи...» Той-же самий часопис виписує виборчий донос на Азербейджан: «...Особливу активність розвивають вороги, готуючись до виборів. Баку має 700.000 мешканців. Групи для вивчення конституції охоплювали на папері 60.000 осіб, а в дійсності лише 30.000. В усіх міських інституціях займається цим ледви одна п'ята частина урядовців. Буржуазні націоналісти, які сидять в редакції «Бакинського Робочого» мовчать про це. Редактор Рахманов попирає націоналістів...» В інших національних республіках «готуються» до виборів не инакше. Але й «автономні республіки» РСФСР не лишаються позаду. «Правда» скаржиться гірко, що «в Татарії готуються зле до виборів». «В Тельмановській районі мули провадять отверто протисовітську роботу при підтриманні сільських рад. Татарський обком постановив 3. X поживити роботу в зв'язку з наближенням виборів, але й після цього небагато змінилось. Навіть в центрі республіки, в Казані, робітники на де-яких підприємствах не знають виборчих законів...» В числі з 16. X «Правда» доносить, що в Орджонікідзівській краю між 81 кандидатами до виборчих комісій в п'яти районах знайшлось 14, що були карані чи перебувають і тепер у зв'язку з «ворогами народу». Ростовський «Молот» скаржиться тако-ж, що населення міста виявляє найбільшу байдужість до виборів. Подібні-ж повідомлення приходять і з інших чуженаціональних теренів ССРСР. Як датеко сягає московська передвиборча поразка тут видно з того, що навіть ті організації, яким у першу чергу доручено провадити виборами, як, наприклад, Комсомол, Осовіяхім, Червоний Хрест, робітничі професійні спілки і т. ин. виявляють на чуженаціональних землях характеристичну байдужість навіть до виборів у своїх власних межах.

Московська поразка на виборах є разом з тим і поразкою самого найвищого совіту. Такий висновок може показатися надто поспішним. Але це висновок далекого, стороннього і наскрізь безстороннього спостерігача, поважного англійського що-денника

«Таймс», що особливою ворожнечою до московського уряду ні в яким разі не відзначається. Цей що-денник звертає увагу на численні розстріли совітських урядовців в часі приготування до виборів і робить обмежену, але слушну увагу, пишучи: «Життя визначних совітських урядовців тепер таньше, ніж в найчорніші часи старого Риму. Незалежно від того, чи вони справді винні чи ні, їх покарання свідчать про те, що уряд є наскрізь хворий. І коли цей уряд переводить вибори, то можна легко собі уявити, що з них буде». Цей критичний голос поважного консервативного англійського що-денника в європейській пресі зовсім не самотнім. Інші голоси, які можуть видатися менше безсторонніми, тут не наводяться. Отже спротив чужих націй ударемнює вже головний московський план, який переслідує ціла парламентарна комедія, показати ССРСР перед Європою одностайним і міцним. А тому що й цілий найвищий совіт переслідує перед усім демагогічні цілі московського імперіялізму в межах ССРСР і в Європі, завдасть їй дотеперішній перебіг виборів тяжкий удар вже перед її скликанням. При дальшій рішучій і одностайній спротиві чужих націй може бути найвищий совіт, що має скріпити їх кайдани, поважним кроком вперед на шляху до їх остаточного увільнення.

М. Данько

РОЗМОВА З П. П. - Е. БРІКЕ

Подасмо нижче цікаві вражіння п. П. - Е. Бріке, редактора політичного відділу « Journal de Genève », з якими він повернувся із Німеччини, де з великим успіхом одбув низку викладів на тему: «Ліга Націй і поневолені народи», чим значно прислужився освітленню української, і зв'язаних з нею, проблеми перед політичним і журналістичним світом нової Німеччини.

По двохижневій подорожі по Німеччині повернувся п. ред. Бріке до Женеві і мав ласку висловити співробітникові «Тризуба» свої подорожні вражіння. На наші запитання він відповів, що дуже вдоволений результатами своєї подорожі. Відчити відбулися в Берліні, Штутгарті, Франкфурті і Бремені. Велика саля Берлінського університету, призначена для відчиту, була повна слухачів. Сама тема була вже політичною сенсацією, і вона притягла не лише представників німецьких політичних кол, зацікавлених справами совітського сходу, а й чужинецьких дипломатів та політиків, що мають відношення до цих справ. По відчиті прелегент, нагороджений бурхливими оплесками вдячної аудиторії, мав нагоду в часі прийняття, урядженого для шанування його, говорити з багатомомом з присутніх на його відчиті. Він міг ствердити, що його постав-

Редактор П.-Е. Бріке

(Фото «Офінора»)

лення справи чужих націй СССР на міжнароднім терені відкриває для неї нові перспективи та притягає до неї увагу політичних кол Європи з нового погляду. Його критика політики і тактики Ліги Націй в справі чужих націй СССР викликала не лише вдволення його співрозмовців, а відживила в де-якій мірі в Німеччині заінтересованія самою Лігою Націй, стан якої назагал уважається властиво безнадійним. Тим самим п. ред. Бріке прислужився і ідеї універсальности Ліги Націй, що знайшла енергійних побірників в часі останньої сесії. На запитання про ставлення німецьких політичних кол до справ чужих націй СССР була відповідь, що справи ці знаходять там безсумнівне зрозуміння, яке не все відбивається в пресі з огляду на сучасні відносини між західними великодержавами та московським урядом.

Про українську колонію в Берліні, представники якої виявили слушне зацікавлення відчитом на таку близьку їм тему, почув я, що не всі вони обмежилися виявами симпатії та признання за ту незвичайно корисну і поважну акцію, яку розвинув шановний редактор в справі поневолених націй СССР. Знайшовся між ними і такий, що захотів вмовити йому погляд на українську справу в Європі, який переважна більшість українського громадянства цілком слушно ні в яким разі поділяти не може. Але п. ред. Бріке має на щастя для нас остільки ґрунтовне знання справи україн-

ської та інших чужих націй ССРСР, що він в стані дати належне поняття про неї і де-яким українцям, що дивляться на неї лише з своєї сільської дзвіниці.

Не менше вдоволений п. ред. Бріке й з прийняття, яке він сгрінув для своїх відчитів і по інших містах Німеччини, спеціально у Франкфурті. Не зважаючи на дуже пильні, поважні, зовсім нелегкі справи, якими зайнята Німеччина у себе вдома і в Європі, питання, порушені у відчиті, викликали велике заінтересовання та знайшли належне зрозуміння. А з цього можна було прелетентові зробити висновок, що справу чужих націй ССРСР від інших актуальних справ можна тако-ж мало відокремити в цілій Європі, як і в Женеві.

Дуже тепле прийняття знайшов він і в німецькій пресі, яка привітала його перед усім як визначного працівника преси країни, добрі відносини з якою Німеччина належно шанує. Його статті в «Journal de Genève» було згадано поруч з його відчитом та зазначено їх вагу і значіння. Всі головніші щоденники Берліну та інших міст, де він мав відчити, дали наскрізь прихильну оцінку його відчиту, підносячи різні частини його і відносно становища чужих націй в ССРСР, і відносно справи їх у Лізі Націй. Цілий відчит має бути надруковано незабаром в одному із найбільших німецьких місячників.

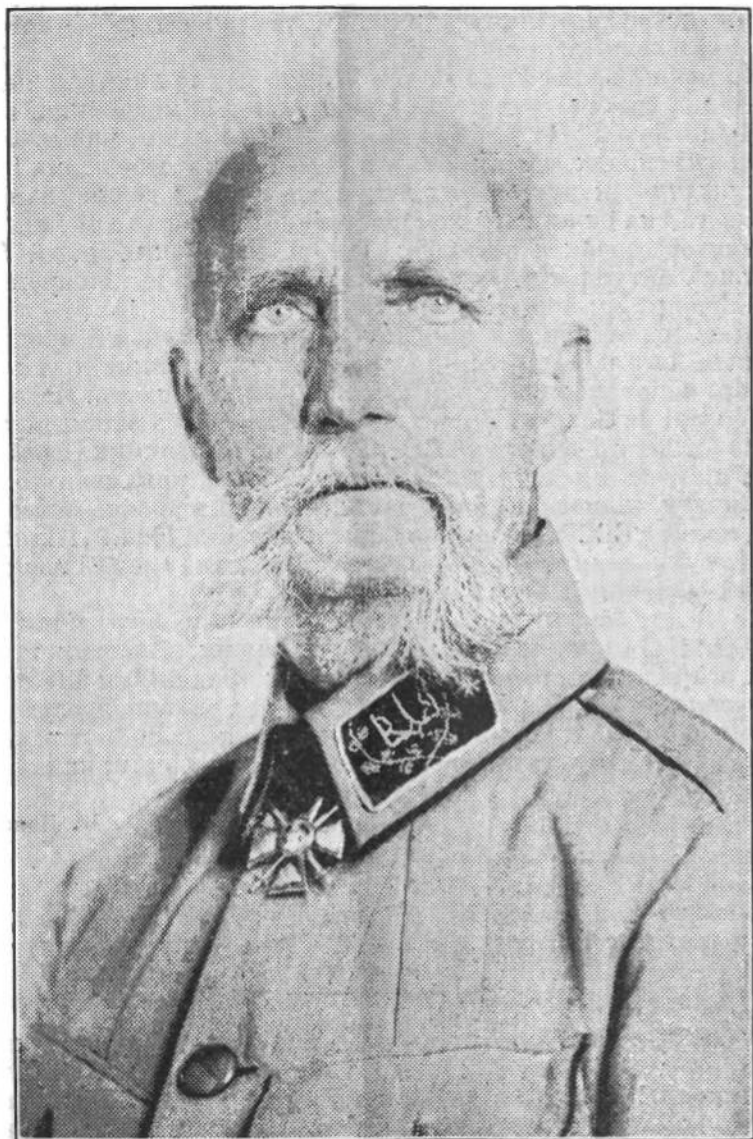
Як довідуюсь, п. ред. Бріке запрошено з його відчитом і до де-яких столиць південного сходу Європи. Виступи п. ред. Бріке, згідні з найкращими політичними традиціями Швейцарії та її незалежної преси, тако-ж зрештою як і слушно зрозумілими засадами самої Ліги Націй, збільшили поважно коло його політичних приятелів тут та в Європі та викликали лють прихильників Москви.

М. Данько

Ю В И Л Е Й І Е Н Е Р А Л А В. С І К Е В И Ч А

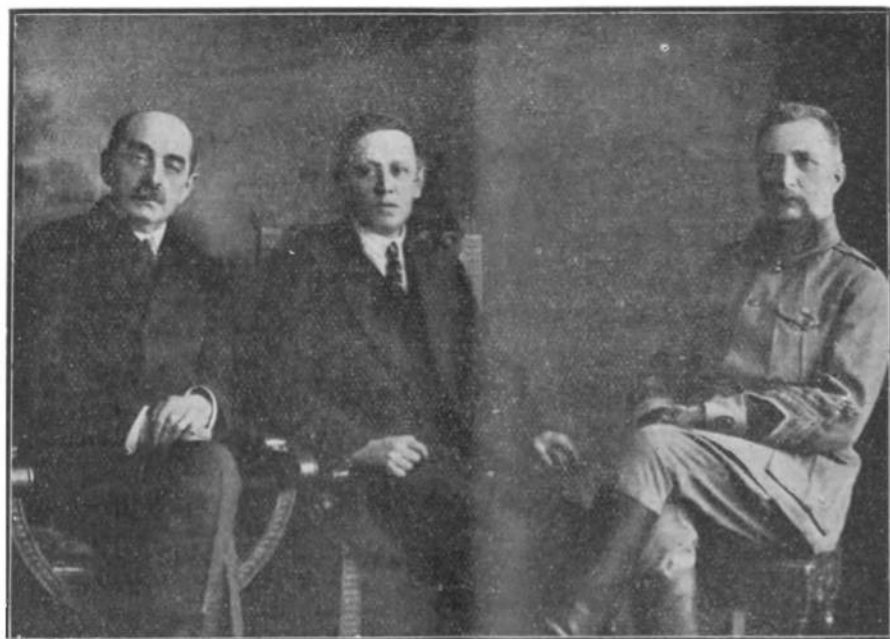
Подаючи нижче короткі відомості про святкування п'ятидесятиліття військової служби і семидесятиліття життя генерала Володимира Сікевича, з особливою приємністю підкреслюємо ту однодушність, яку виявили в цьому вшануванні всі українці з різних кінців нашої землі і з еміграції, і ту прихильну оцінку, яку знайшла благородна постать старого заслуженого вояка і дипломата в англійських урядових, політичних і міських колах Канади та в місцевій пресі.

Генерал Володимир Сікевич — один з найвидатніших наших боєвих командирів, що вписав своє ім'я в славу історію відновлення української збройної сили, один із найвідданіших справі

ГЕНЕРАЛ В. СІРЕВИЧ

(Копіює The Evening Telegram, Toronto)

**Ген. В. Сікевич з Павлом Головиним Отаманом С. Петлюрою
і послом М. Ваєльком у Будапешті р. 1924.**

нашої державности дипломатів, якій до останньої спроможности з такою гідністю заступав інтереси Української Народньої Республіки в Будапешті. Ювілят, до якого з теплою симпатією ставився св. пам. С. Петлюра, має повне довір'я його наступника п. А. Лівичького і нашого уряду та користується загальною глибокою пошаною.

Заслуга його перед рідним краєм збільшується й тим, що, опинившись приватною людиною в далекій Канаді, він серед нових незнайомих умов, в надзвичайно тяжких матеріяльних обставинах не залишив праці для справи визволення і державности України, і своїм глибоким довідом та високим авторитетом прислужився підняттю національної свідомости серед наших земляків в англійському домінійоні та ознайомленню з нашими стремліннями і ідеалами хазяїв великої країни.

Подаючи тут портрети ген. Сікевича з різних періодів його життя, користуємося нагодою поновити складені йому свого часу найщиріший привіт і найліпші побажання од редакції «Тризуба», його співробітників, читачів, приятелів і всіх тих земляків, що коло нашого органу гуртуються.

Високоповажному і вельмизаслуженому ювілятові — слава і многії літа!

Ювілейні свята, влаштовані в честь генерала Володимира Сікевича в Торонто, носили величаво-урочистий характер. В житті канадських українців цей ювілей має історично-творчу вартість. Добровільно, з ентузіазмом, вічно живучим в наших патріотичних серцях, всі без різниці політичних і релігійних поглядів, шанували українці — українця. В гармонії з проявом такого стихійного віддавання гнорів і яко вияв пошани до почуття канадських українців, меїор міста мр. Роббіс, генерал Ренні, полковник Гантер, редактор «Івнінг Телеграм» мр. Шнайдер, послі Онтарійського парламенту пп. Ровбак, Мітчел, Сандерс, Конбой, Хухлей та інші прибули особисто на ювілейну академію в Українському Народньому Домі й сердечно вітали ювілята. Привіти від громадських організацій і військових товариств з Китаю, Манджу-Ді-Го, Турції, Болгарії, Югославії, Франції, Німеччини, Бельгії, Румунії, Сполучених Держав Америки, Польщі та інших країн, свідчить про українську духову єдність і про високу повагу, якою користується серед українців генерал В. Сікевич.

Докладні відомості про ювілейні свята (порядок церемонії, список гостей, привіти будуть поміщені в ювілейній книзі, яка незабаром буде видана ювілейним комітетом. Замовлення на Ювілейну Книгу (ціна 75 амер. центів) приймає скарбник Комітету п. адвокат Т. Гуменюк.

М. Н у м е н і у к, Manning Chambers, 414 Bay str., Toronto (2).
C a n a d a .

І Т О Й М І З И Н О К . . .

(*Рефлексії з приводу всепросвітянського з'їзду в Ужгороді*)

Нема чого запліщувати очей. Депресія та зневіра насувається на наш загал. Роками змагатися за кращу майбутність нації і не бачити близького кінця цим змаганням, безупинно боротися за своє національне існування під ударами та загрозою з усіх боків і не осягнути перемоги... Це можуть робити окремі героїчні постаті, десятки і може сотки очайдушних одиниць. Але тяжко вимагати від мас безнастанного героїчного пориву, коли перед тим були поразки за поразками. Здавалосьь, що цього можуть вимагати лише політичні фантазери.

Однак і серед найбільшої безнадійности можуть виринати події, що, як той живець, придають сили зневіреним, що, мов той золотистий промінь із-за темних хмар, освітлюють похмурі постаті і обіцянною світлого соняшнього дня викликають патос до дальшої боротьби.

Такою подією, безперечно, є здвиг нашого Закарпаття, цього мальовничого кутка землі, де живе мала частка нашого народу.

Пробудився «закарпатський русин», «оставив свій глибокий сон» і голосно, на весь світ заявляє про свою національну приналежність, заявляє у свідомості свого права й сили так переконуюче, що викликає констернацію у ворожих таборах. Маніфестаційний всепросвітянський з'їзд, що відбувся 16-17 жовтня в Ужгороді за участі по-над 12.000 людей, став подією не аби-якого політичного значіння, бо безперечно відіб'ється на настроях наших братів на всіх українських землях.

Можемо просто сказати, що цей виступ Закарпаття є політичною сенсацією українських буднів. Отой мізинок, «наймолодший» зробив тепер саме те, на що не спромоглися «найстарші»: в тяжкі хвилини життя народу, в інтересах національної справи Закарпаття відкидає все розріжничкування окремих груп, всі їх противенства і стає під один жовто-блакитний прапор. Від закарпатського націоналіста до тамошнього комуніста включно, від чорнороба до інтелігента, від безвірника до віруючого.

Коли йде справа про життя нації українці мусять з'єднатися, — такий приклад дав нам отой наймолодший!

І немов би з радіорозголосні цілий український загаль чую молодечий бадьорий голос: «Увага! Говорить Закарпаття! Браття! Ми боремося, ми віримо в перемогу. Борімося-ж спільними силами — до повної перемоги!»

Закарпаття дало для інших українських земель і еміграції прекрасний повчаючий приклад, як треба виступати в оборону свого національного «я» і своєї національної культури.

Б. Більський

СОЮЗ ОРГАНІЗАЦІЙ ІНЖЕНЕРІВ УКРАЇНЦІВ НА ЕМІГРАЦІЇ

Здається немає на земній кулі країн, де не було б інженера українця. На чужині, позбавлені рідного ґрунту, переживають вони лихоліття власної батьківщини.

Проходить рік за роком і ніби не видно жадного просвіту. Проблема повстання незалежної Української Держави поступово все більше й більше оформлюється, але разом з цим збільшується в безсилій злобі натиск зажерливих можновладців сучасної доби на все живе українське. Відчувають це на власній шкірі й українські інженери. Це створює якусь неприродну ситуацію, при якій тисячі високо кваліфікованих інженерів-українців ніби не існують і не виявляють себе на зовні, як міцна інтелектуально-творча національно-культурна сила на українському ґрунті.

Тяжкі умови заробітчанської праці в постійній боротьбі за шматок хліба що-денного приводять багатьох здібних, з незломним національним характером українців до такого фізичного й психичного стану, що вони не можуть перебороти перешкод до праці для загально-національної справи. Це ніби створює атмосферу внутрішньої байдужості й зовнішньої розсіяності. Життя українських інженерських організацій знаходиться в стані анабюзи. При такому невідрадному стані й ті одиниці, яким упертою витривалою працею протягом кількинадцяти років пощастило осягти більше-менше незалежного становища, при виявленні бажання чимсь прислужитися для рідної техніки й культури, не можуть найти для цього точки опертя.

А тим часом зацікавлення справою України в світі збільшується. Окупанти українських земель лютують. В царстві совітів мордують, кого лише можуть замордувати. А майбутні будівничі й творці відродження економічно-господарського, культурно-промислового й індустріального життя на Україні в наймах на чужині.

Одначе і на чужині можливо вести де-яку активну працю. Шлях для активізації тих, хто може вільніше дихати, було намічено на V-му з'їзді Союзу Організацій Інженерів Українців на Еміґрації, що відбувся 2 травня 1937 року в Подєбрадах.

При обговоренні сучасних несприятливих обставин для чинности членів Союзу роздавалися бадьорі голоси, що, не дивлячися на невідрадний стан українських інженерів на чужині, жити ще можна й загальну справу українських інженерів не занедбувати. Треба лише реально оцінювати свої сили й можливості, не братися за занадто широкі завдання, але й не звужувати їх до суто скальних дрібних інтересів. Треба рахуватися з фактом розсіяння української культурної еміґрації, тому й чинність має бути скеровано в тому напрямку, щоб об'єднувати розпорошених інженерів і разом з ними спільними зусиллями творити свої національно-культурні цінності. Для такого напрямку чинности не потрібно видумувати щось нового, але продовжувати те, що було започатковано шість років тому, та видавати далі журнал «Український Інженер». Журнал цей своєю солідністю заслужив загальну пошану. А тому хоч би й неперіодичне видавання цього журналу-збірника являється доцільним і цілком можливим. Солідні й науково опрацьовані статті для цього журналу все будуть, а матеріальні засоби на його друк тако-ж, треба надіятись, найдуться. І дійсно, на самому з'їзді, серед його учасників було зібрано добровільних даток на пресовий фонд «Українського Інженера»

Пам'ятайте при кожній нагоді, що за долю інвалідів відвічас той, хто післав їх до боротьби, — Українська Нація! Обов'язком цілої Нації — інвалідів відповідно забезпечити.

410 корон чехословацьких. Коли взяти на увагу, що видання одного числа журналу-збірника коштує біля 2.000 корон, то перший крок до видання ч. 5 «Українського Інженера» вже зроблено. Точку приложення для виявлення добрих бажань розпоросених інженерів відновлено.

До нового складу Управи Союзу організацій Інженерів Українців на Еміграції були обрано: на голову — професора інж. В. Іваниса, а на членів — інж. О. Антипова, інж. В. Добровольського, доц. д-ра інж. В. Кучеренка та інж. М. Сочинського. Адреса для листувань: Svaz Ukrajinských Inženýrů P o d ě b r a d y . Zámek. T s h é s o s l o v a q u i e .

Поскілки звичайному еміграційному обивателеві може бути пробачено впадання в сплячку або невідповідна національна поведінка, поскілки для культурного й освіченого українця безцільна на еміграції групово й партійно-політична колотнеча — недопустима, а її ініціатори без ріжницї приналежності до яких би то не було політичних таборів заслуговують погорди, як раби своїх пристрастей або виконавці чужої волі, хоч і несвідомі.

Потрібуємо серьозних і чесних працівників та творців національно-культурних цінностей, з якими, шануючи наше світле минуле, поважаючи здорове сучасне, підемо до ліпшого майбутнього нашої батьківщини.

Інж. В. Прохода

СИМОН ПЕТЛЮРА *)

(матеріяли для бібліографічного показчика)

(Продовження)

324. Д о п и с и . Панахида по б. Головному Отаманові С. Петлюрі. А. Богдановський [Ковель].
«Дзвін», 1926, ч. 193, с. 4.
325. Д о п и с и . Панахида по Покійному Головному Отаманові С. Петлюрі.
«Дзвін», 1926, ч. 194, с. 4.
326. Д е в ' я т а р і ч н и ц я с м е р т и С. П е т л ю р и .
У Польщі.
«Триzub», 1935, ч. 25, сс.: 3-4.
327. Ж а л і б н а А к а д е м і я п а м ' я т и С. В. П е т л ю р и в П а р и ж і .
«Триzub», 1926, ч. 34, сс.: 3-4, ч. 35-36, сс.: 32-34.

*) Див. «Триzub» ч.ч. 21-22 (571-72) з 30.V с.р., 23-24 (573-74) з 13. VI с.р., 26 (576) з 4. VII с.р., 32-33 (582-83) з 22. VIII с.р., 35 (585) з 12. IX с.р., 40-41 (590-91) з 17.X с.р.

328. Жаль українців з Вінніпегу за Петлюрюю.
«Український Голос», 1926, ч. 22, с. 5.
329. З жалібної хроніки.
«Тризуб», 1926, ч. 37-38, сс.: 27-32; ч. 39, сс.: 27-28.
330. З жалібної хроніки. З діяльності Подебрадського Комітету для вшанування пам'яті С. Петлюри.
«Тризуб», 1926, ч. 42, с. 29.
331. З жалібної хроніки. Сорокова днина в Каліші — М. С. В 40ий день смерті С. Петлюри в Українській Станиці — Н. В дні смутку в Закопанім. Жалібне свято на 40ий день в Берліні. Відень. Брно <Морава>.
«Тризуб», 1926, ч. 41, сс.: 17-24.
332. З життя нашої еміграції. В Чехословаччині. В. П.
«Табора», ч. 8, сс.: 85-90.
Академія 25 травня 1928 р. в Подебрадах.
333. За спокій душі Мученика.
«Дзвін», 1926, ч. 194, сс.: 3-4.
334. За убієнного Симона. Панахида за душу бл. п. С. Петлюри у Варшаві. <Від власного кореспондента>.
«Діло», 1926, ч. 125, сс.: 2-3.
335. Зворушлива. Друга річниця смерті Симона Петлюри в Парижі.
«Тризуб», 1928, ч. 22-23, сс.: 16-18.
336. І. З. П'ятиліття смерті Головного Отамана С. Петлюри в Парижі.
«Тризуб», 1931, ч. 22, сс.: 2-6.
337. К. Р. Лист із Праги.
«Тризуб», 1928, чч. 22-23, сс.: 18-23.
Жалібна Академія в Празі.
338. Карпилівський, Г. Восьмі роковини трагічної смерті Голови Директорії Головного Отамана Військ УНР бл. п. Симона В. Петлюри в Софії <Болгарія>.
«Час», 1934, ч. 1630, с. 4.
339. Карпилівський, Г. 9-ті роковини трагічної смерті Голови Директорії, Головного Отамана Військ Укр. Нар. Респ. бл. п. Симона В. Петлюри в Софії <Болгарія>.
«Час», 1935, ч. 1888, с. 2.
340. Карпилівський, Г. Ранок по Головному Отаманові бл. п. С. В. Петлюри в Софії.
«Час», 1935, ч. 1898, с. 2.
341. Коленський, Петро. Перші дні жалоби.
«Студ. Вісник», 1926, ч. 7-8, сс.: 42-43.
342. К[ононенкова], Х[ристя]. День 25 травня у Празі.
«Тризуб», 1932, ч. 23, сс.: 4-5.

343. Л. - С. В третю річницю смерті Вождя і Отамана.
«Тризуб», 1929, ч. 26, сс.: 7-10.
344. Липовецький, І. В дні загального смутку. <Листи з Варшави>.
«Тризуб», 1926, ч. 39, сс. 20-23.
345. Липовецький, І. В дні національного смутку в' Варшаві.
«Студ. Вістн.», 1926, ч. 7-8, сс.: 50-51.
346. Липовецький, І. Дні загального смутку. <Листи з Варшави>.
«Тризуб», 1926, ч. 35-36, сс.: 46-47.
347. М. Л. В. Подєбрадах.
«Тризуб», 1926, ч. 35-36, сс.: 42-44.
348. М. С. Після ганебного вбивства [коресп. із Каліша].
«Діло», 1926, ч. 141, с. [1].
349. Малиновський, М. Восьма річниця смерті С. Петлюри в Букарешті.
«Тризуб», 1934, ч. 21, сс.: 13-15.
350. М [ірна], З [інаїда]. Річниця смерті бл. пам. С. Петлюри в Празі.
«Тризуб», 1934, ч. 21, сс.: 12-13.
351. Мілько, Мих [айло], Д-р. Чим ми згадуємо Петлюру. Радіо-промова...
«Манджурський Вістник», 1934, ч. 19., с. 2.
352. Н. Я... Панахида по С. Петлюрі. <Від власного кореспондента>.
«Діло», 1926, ч. 126, с. [1].
353. Наш радіо-вечір. Перша Акк [!] адемія с. пам'яті Симона Петлюри по радіо в Азії.
«Манджурський Вістник», 1934, ч. 19, сс.: [1]-2.
354. П. Ш. Перші роковини.
«Табор», ч. 3, сс.: 3-4.
355. Пам'яті Симона Петлюри.
«Шляхом незалежности», ч. 1, сс.: 99-101.
356. Пам'яті Симона Петлюри.
«Український Інвалід», ч. 9-10, сс.: 25-26.
357. Панахида «За спокій, тишину і добру пам'ять».
«Діло», 1926, ч. 130, с. [1].
З цензурн. пропусками.
358. Панахида по бл. п. С. Петлюрі.
«Діло», 1926, ч. 128, с. 3.
359. Перша річниця з дня смерті Голови Директорії Головного Отамана Військ УНР св. пам'яті С. В. Петлюри [в різних місцях Польщі й Франції].
«Табор», ч. 4, сс.: 97-100.
360. Петлюрів день.
«Український Інвалід», ч. 28-30, с. 64.

361. Петлюрів день в Станиці [у Каліші].
«Український Інвалід», ч. 19-23, с. 70; ч. 28-30, с. 60.
362. Петлюрівець. 25 травня в Букарешті.
«Тризуб», 1930, ч. 24-25, сс.: 12-16.
363. Пр [охода], В[асиль]. 25 травня в Подєбрадах.
«Тризуб», 1928, ч. 22-23, с. 23.
364. П'яті роковини смерти С. Петлюри.
У Варшаві. Жалібний день в Українській Станиці в Каліші. — В. Т. Дні С. Петлюри в Бидгощі. Дні пам'яті С. Петлюри в Празі. Академія в Подєбрадах. Жалібна академія в Ржевницях — Б. Лисянський. Урочистість пам'яті С. Петлюри в Чернівцях.
«Тризуб», 1931, ч. 22, сс.: 14-20. 3 іл.
365. П'яті роковини смерти С. Петлюри. В
Перемишлі. М. Стечишин.
«Тризуб», 1931, ч. 24, сс.: 28-[32].
366. П'яті роковини смерти С. Петлюри.
В Ковлі [з іл.] — О. Калюжний. В Білостоці.
В Великому Бечкереку.
«Тризуб», 1931, ч. 25, сс.: 15-17.
367. П'яті роковини смерти С. Петлюри. В
Ченстохові. В Болгарії — Незалежний.
«Тризуб», 1931, ч. 26, с. 17.
368. П'яті роковини смерти С. Петлюри.
«Тризуб», 1931, ч. 29-30, сс.: 26-28.
369. П'яті роковини смерти С. Петлюри.
«Тризуб», 1931, ч. 28, с. 29.
370. Роковини смерти св. пам. Сим. Петлюри.
У Франції. У Польщі. На Далекому Сході.
На океані — П. Бобровник.
«Тризуб», 1935, ч. 24, сс.: 6-9.
371. Роковини смерти бл. пам. С. Петлюри
[в Берліні, Брюсселі, Варшаві, Пінску, Тернополі, Луцьку, Острозі, Баксу, Великому Бечкереку, на Дальному Сході, Каліші, Ковелі, Орішкові, Александрові, Ліоні, Ченстохові, Гайнівці, Кракові, Познані, Кцині, Августові, Сосновцях, Лодзі, Слонімі, Білостоці, Крезо, Альгранжі, Греноблі...]
«Тризуб», 1934 ч. 23, сс.: 11-14; ч. 25, сс.: 12-14; ч. 27-28; сс.: 20-24.
372. Роковини смерти С. Петлюри в Брюсселі.
«Тризуб», 1934, ч. 31, с. 14.
373. Роковини смерти С. Петлюри в Парижі.
«Тризуб», 1933, ч. 23, сс.: 2-3.
374. С. Симонові дні в Українській Станиці.
«Табір», ч. 7, сс.: 96-98.
375. Савійський, В. Роковини трагічної смерті бл. п. Симона Петлюрина

Волиній Поліссі. <Від власного кореспондента>.

«Новий Час», 1934, ч. 137, с. 5.

376. Садовський, Мих [айло]. Дні жалоби в Каліші.
«Триzub», 1926, ч. 35-36, сс.: 48-49.
377. Свято пам'яті С. В. Петлюри.
«Український Тиждень», 1934, ч. 29-30, сс.: 5-6.
378. Трагедія Симона Петлюри. <У 8-му річницю смерти>.
«Наш Стяг», 1934, ч. 23, с. 2.
379. Учасник. В першу річницю смерті Симона Петлюри в Празі <лист із Праги>.
«Триzub», 1927, ч. 24, сс.: 15-16.
380. Учасник. З річницю смерті бл. пам. Симона Петлюри <лист із Львова>.
«Триzub», 1929, ч. 27, сс.: 11-12.
381. Учасник. Панахида по Петлюрі.
«Вісті», 1934, ч. 20, с. 8.
382. Хроніка. В першу річницю смерті бл. пам. Головного Отамана Симона Петлюри.
«Вісти УЦК-му в Польщі», ч. 11-13, сс.: 46-48.
383. Хроніка. В Румунії. В річницю смерті С. Петлюри.
«Триzub», 1928, ч. 19, сс.: 29-30.
384. Хроніка. В Румунії. Відзначення пам'яті Симона Петлюри.
«Триzub», 1930, ч. 24-25, с. 46.
385. Хроніка. З життя української еміграції в Лодзі [панахида по С. Петлюрі].
«Вісти УЦК-му в Польщі», ч. 11-13, сс.: 50-51.
386. Хроніка. З життя української еміграції в Олександрові Куявському.
«Вісти УЦК-му в Польщі», ч. 11-13, с. 51.
387. Хроніка. З життя української еміграції. В Америці. Обходини 4-ої річниці смерті бл. пам'яті Головного Отамана С. Петлюри в Вонда, Саск. Канада. В Детройте.
«Триzub», 1930, ч. 27, сс.: 29-30.
388. Хроніка. З життя української еміграції. В Америці. В третью річницю
«Триzub», 1929, ч. 26, с. 27.
389. Хроніка. З життя української еміграції. В Аргентині. Паростас по С. Петлюрі в Буенос-Айресі.
«Триzub», 1928, ч. 34, сс.: 31-32.
390. Хроніка. З життя української еміграції. У Бельгії. Академія на честь бл. п. С. Петлюри в Брюсселі.
«Триzub», 1933, ч. 24, с. 15.

391. Хроніка. З життя української еміграції. У Бельгії. Шоста річниця смерти Головного Отамана в Flémalle-Grande.
«Тризуб», 1932, ч. 28-29, сс.: 46-47.
392. Хроніка. З життя української еміграції. В Болгарії. В 3-ю річницю в Софії.
«Тризуб», 1929, ч. 25, сс.: 28-29.
393. Хроніка. З життя української еміграції. В Болгарії. Г. Карпилівський. Панахида та академія пам'яті С. В. Петлюри у Софії.
«Тризуб», 1932, ч. 28-29, сс.: 45-46.
394. Хроніка. З життя української еміграції. В Болгарії. Г. Карпилівський. Панахида по Головному Отаманові С. Петлюри в Софії.
«Тризуб», 1933, ч. 26-27, с. 44.
395. Хроніка. З життя української еміграції. В Німеччині. Панахида по С. Петлюрі в Берліні. У. С.
«Тризуб», 1929, ч. 24, с. 30.
396. Хроніка. З життя української еміграції. В Румунії. В 3-тю річницю в Гавані на Журжеві.
«Тризуб», 1929, ч. 27, с. 29.
397. Хроніка. З життя української еміграції. В Румунії. Заснування фонду визволення України імені С. В. Петлюри. В Болгарії. Софія.
«Тризуб», 1926, ч. 42, с. 31.
398. Хроніка. З життя української еміграції. В Румунії. Пам'яті вождя державної України.
«Тризуб», 1930, ч. 22-23, сс.: 65-66.
399. Хроніка. З життя української еміграції. В Румунії. Парастас по Симоні Петлюрі. В Німеччині. Панахида по бл. пам. С. Петлюри в Берліні.
«Тризуб», 1929, ч. 23, с. 31.
400. Хроніка. З життя української еміграції. В Фінляндії. К. Бондаренко — Роківини смерті С. Петлюри в Гельсінках.
«Тризуб», 1933, ч. 25, сс.: 27-28.
401. Хроніка. З життя української еміграції. В Чехії. В день смерті С. Петлюри. Академія пам'яті С. Петлюри.
«Тризуб», 1929, ч. 27, с. 28.
402. Хроніка. З життя української еміграції. В Чехії. В третю річницю в Подебрадах.
«Тризуб», 1929, ч. 26, сс.: 24-25.
403. Хроніка. З життя української еміграції. У Чехії. Загальні збори Міжорганізаційного комітету вшанування та оборони пам'яті С. Петлюри.
«Тризуб», 1927, ч. 15, сс.: 31-32.

404. Хроніка. З життя української еміграції. В Чехії. М.- Академія шанування пам'яті С. Петлюри в Берні.
«Тризуб», 1930, ч. 24-25, сс.: 27-28.
405. Хроніка. З життя української еміграції. В Чехії. 3-тя річниця смерті Головного Отамана С. Перлюри в Укр. Господ. Академії.
«Тризуб», 1929, ч. 24, сс.: 27-28.

П. Зленко

(Далі буде)

З МІЖНАРОДНЬОГО ЖИТТЯ

— Невралгічні пункти.

В Європі й по світах є кілька точок, що їх звать зараз невралгічними, що давно вже стали пунктами міжусобиць внутрішніх і заколотів зовнішніх, та які кожного дня й години можуть стати причиною і претекстом до конфліктів більших, а може й великих, дипломатичних і збройних. Не всі вони мають однакову вагу на міжнародніх шальках, але всі вони по черзі й без черги виступають на світову авансцену й запезокоюють політичну опінію.

У самій Європі от уже другий рік на авансцені такою невралгічною точкою стоїть насамперед Іспанія. І не стільки сама Іспанія з її розрухами та братовбивчою внутрішньою боротьбою, скільки оті чужедержавні сили, що вложилися до динамики тої боротьби. — явна річ, з метою використати її в своїх цілях та спрямувати вислідки туди, куди їм те буде найвигідніше. Тому то, хоч усі події та вчинки фактичні переходять там, на півострові, на овіяних віковою поезією полях Кастилії, Астурії, Андалузії, Каталонії то-що, але всі можливі наслідки того котіруються далеко від них, а саме в Лондоні, в отому самому невтручальному комітеті, або вірніше — за кулісами його, бо комітет той то завмірав, то воскресав, в залежності від потреби учасників, що-ж до куліс, то по-за ними працюють непереривно. На час, коли писано ці рядки, ціла справа оживлена й пішла повним ходом і в самій Іспанії, й у тому комітеті, й по-за ним. В Іспанії ген. Франко наявно остаточно перемагає й уже готується до кінця боротьби і до методів урядування замиреною державою, бо приправив навіть нормальний статут нового державного ладу з вождем на чолі, — по іспанському — с а u d i l l o . Жваво, — про невтручання таки, — йдуть гарячі й часом дуже неприємні дискусії в комітеті, а по-за ним готується чи вже приготована якась згода що-до наслідків між головними заінтересо-

**Чи ви вже зложили свою жертву на українських інвалідів ?
Зложите її негайно! Вашої помочі чекають найвірніші сини України**

ваними в цій справі державами — Англією та Італією. Усе те останнє робиться, явна річ, по-за межами публічності й подробиці ще зараз невідомі. Але головна лінія ясна, раз перемагає ген. Франко. Ціла вигра в тій справі припаде неначеб-то західнім державам. Англія з Італією поділять між собою те, що їм треба і можна ділити; Франція де-що заробить, бо шляхи її до північної Африки будуть забезпечені; дістанеться де-що і Германії, але де і що—поки не ясно, мабуть не в Іспанії а десь поза нею, може й далеко від неї. Що-ж до прогри, то вона вся ніби-то припадає на державу, що із сходу Європи влізла до іспанських справ, а саме на ССРСР. Витрачені по-дурному великі гроші, люди й військове постачання; програна ідеологічна ставка далекосяглого характеру, занепад престиж міжнародній і т. и. Тому-то мабуть тов. Майський у комітеті веде себе так гостро, незамирено, а разом з тим і розпачливо, бо знає й бачить ліпше за інших, що совітська антреприза на цей раз безнадійно збанкрутувала.

Другою невралгічною точкою в Європі нараз і начеб-то несподівано стала Чехословацьчина. Несподіванки в тому, однак, немає. Географічно Чехія чотирекутником — клином врізується в навколо германську територію. Поки вона була складовою частиною Австро-Угорської монархії, німці до неї ставилися байдуже. Але, коли після великої війни вона стала збільшеною Чехословацькою, самостійною державою та й до того союзницею германської противниці Франції, а пізніше й найбільшого німецького ворога — ССРСР, тоді германське ставлення загострилося. Германська дипломатія з того часу не спускає очей з Чехословацьчини, бо германська стратегія на випадок європейського збройного конфлікту бачить в ній дуже поважну флангову загрозу. Тому то час од часу виникають германо-чехословацькі конфлікти, що так тривожать європейську політичну опінію, яка вважає, що коли в цій частині Європи, кажучи метафорично, вибухне бочка з порохом, то локалізувати її буде неконечнио трудніше, ніж де-інде, а може й зовсім неможливо. Претекст на цей раз був дрібний і начеб-то зовсім внутрішній. У відомому курорті Тепліца місцеві німці, належні до партії судетсько-німецької партії Гейнлейна (рух аналогічний з рухом германських націонал-соціалістів) мали відбутися публічну, на вулицях маніфестацію. Чеська влада ту маніфестацію заборонила, і в наслідок того були трохи побиті пара поліцейських і пара німецьких депутатів. З того й почалося. Германська преса стала в оборону судетських німців, чехословацька — своїх поліцейських. Дійшло до досить гострого формального протесту в Берліні, зробленого чехословацьким послом і до ще гострішої йому одповіді германського міністра закордонних справ. Чи піде той конфлікт далі, який буде його розвиток, не знати, але можна гадати, що так або інакше він буде затамований, як то вже сталося не з одним із германо-чехословацьким конфліктом. Коли в Європі бочка з порохом і вибухне, то мабуть це буде десь інде, а не на кордонах Германії та Чехословацьчини.

Інші важливіші невралгічні пункти лежать по-за Європою. Це, з одного боку, — Далекий Схід Азії, а з другого, — Азія близька, бо середземно і червоно-морська, де такими пунктами являються майже всі арабські землі, зачинаючи з Палестини.

Про далеко-азійський схід на цьому місці говорилося не раз, буде говоритися й це, коли там справа розвинеться ширше. Про арабські землі мову одкладаємо до иншого разу, бо це дуже справа складна і що до вибухів у більшому масштабі — не нехайна. На прикінці згадаємо лише про той найважливіший невралгічний пункт, що лежить частиною в Європі, а частиною в Азії — це ССРСР. Там бочки з порохом нагромаджені на цілому просторі: од Москви до Владивостоку, од Києва через Кавказ до Туркестану. І біля тих бочок цілий час недбайливо ходять з pochodнями, — а може, вірніше, з цигаретами, — совітські люди. І коли в Європі і в світах вибухне великий пожар, то мабуть він станеться від тих цигаретів.

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

— Вінок на могилу С. Петлюри. Проф. О. Бочковський, що приїхав саме до Франції для прочитання низки викладів, 30 жовтня с. р., за присутності паризьких українців, поклав на могилу св. пам. С. Петлюри квіти од Товариства Прихильників Української Господарської Академії з написом на національних стрічках: «Великому Борцеві за волю Нації С. Петлюрі — Т-во Прихильників Української Господарської Академії 30. X. 1937».

Стрічки од цих квітів передано було пізніше до Музею С. Петлюри при Українській Бібліотеці Його Імені в Парижі.

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

Грошеві пожертви в жовтні поступили від: п. Виговського з Польщі — 10 фр., Редакції «Тризуба» — 430 фр., п. Як. Олексюка з Бельгії — 11.40 фр., 1-ої Станиці Союзу б. Укр. Вояків в Монреалю — 300 фр., п. Боровенка з Гонг-Конгу — 10 фр., пан-отця П. Маєвського з Вінніпегу — 28.10 фр. та через представника Бібліотеки в Румунії п. Геродота від п. В. Сікорського — 6.70 фр., п. Харлампія Павленка з родиною — 22.40 фр. і п. Семена Бутика — 4.50.

Всього за жовтень — 823 фр. 10 с., а від початку року 14.300 фр. 45 с.

За тойже час одержано пожертви книгами та іншими річами від: п. М. Граба з Брюсселю — 5 світлин, Укр. Громади в Шалеті — 8 світлин, видавця І. Тиктора

із Львова — 3 кн., В-ва «Українська Бібліотека» у Львові — 4 кн., п. І. Хмелюка з Парижу — 9 кн., Т-ва ім. Митрополита Петра Могили в Луцьку — 2 кн. та ноти співу літургії і панахиди, п. О. Іваха з Вінніпегу — 1 кн., В-ва «Самоосвіта» у Львові — 1 кн., п. Вол. Дорошенка із Львова — 1 світлина, директора Бібліотеки Наук. Т-ва Шевченка у Львові д-ра І. Кривецького — 3 кн., В-ва «Громадського Голосу» у Львові — 1 кн., Православної Духовної Консисторії в Крем'янці — 1 кн., п. Р. Корди з Харбину — 2 кн. про Україну мовами японською і маньчурською, Ред. «Тризуба» — 8 кн., письменника Гренджі-Донського з Ужгороду — 1 кн., інж. Ю. Яковлева з Бельгії — 1 кн., В-ва «Українського Робітника» з Торонто — 3 брошури, і від Воєнно-Історичного Т-ва у Варшаві — 1 кн. (7-й збірник «За Державність»).

Всім жертводавцям та прихильникам Рада Бібліотеки складе свою щирю й глибоку подяку.

— Пожертви з Далекої Канади. Земляки з Ванкуверу в Канаді і цього року одгукнулися дорогою пожертвою на Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі. Зібравшись в Народньому Домі на академію пам'яті Головного Отамана С. Петлюри, 30 далеких земляків зложили датки в сумі 11 доларів: А. Щербак — 1 дол., П. Горбашевський — 1 дол. По 50 центів склали: Йосип Ясинчук, Г. Шевчинин, Г. Ширецький, Г. Шевчук, Ф. Богдан, Г. Мочук, І. Колодій, Д. Стручинський, С. Сеньовський. По 25 центів: М. Щирбак, Р. Лаховецька, Т. Гарасимчук, К. Лаховецький, В. Целех, Н. Москалюк, Ю. Бойчук, Ф. Сірий, С. Лобай, М. Климко, Д. Кіт, Г. Мадрига, Г. Бабійчук, С. Клемей, С. Твердун, Самерський, та А. А.

— 10 центів. Всім вам, дорогі земляки, Рада Бібліотеки посилає щире спасибі.

— Є читачі й читачі. За десять років свого існування Бібліотека мала вже читачів, які вертають книги пошарпанними. Мала й таких, що зовсім не повернули книжок. Але є й інші читачі — такі, що книжку люблять, шанують і зберігають. Вже були випадки, хоч і рідкі, коли читачі повертали книжки опракованими, як от пані Косенкова. А цими днями до Б-ки повернулося 7 книжок з Греноблю добре опракованими. Думаємо, що ці прихильники Бібліотеки й книжки з Греноблю не поремсткують, коли ми подамо їх прізвища. Це пп.: І. Вонарха-Варнак, Л. Токайло, М. Дорожинський, Л. Карпій, А. Заславський, К. Танич, Ф. Серга, Г. Куцевол, С. Червонецький, С. Рогатюк, О. Степаненко та М. Лопатюк. Рада Бібліотеки складає цим читачам свою сердечну подяку.

— Купім у складчину 6 цікавих гравюр. Для вистави на пошану Мазепи було випозичено 6 великих і цікавих гравюр з легенди про Мазепу, як її подав у своїй поемі Байрон. Ці гравюри відомих французьких малярів Дверія й Буланже. П. Нестерович (один з редакторів «Діла»), бувши в Бібліотеці, висловив побажання, щоб ці гравюри лишилися в Бібліотеці й започаткував збірку-складку. Гравюри ці можна набути за 200 фр. До цієї пори склали: п. Нестерович — 20 фр., І. Рудичів — 20 фр., В. Стороженко — 25 фр. та О. й І. Гораїни — 20 фр.

Хто далі ?

У Польщі

— Відчит проф. Д. Дорошенка «Українці в Канаді» відбувся 22 жовтня с. р. в Українському Науковому Інституті у Варшаві. Прелєгент у легкій та живій формі поділився з численною аудито-

рією своїми вражіннями з подорожі по Канаді — від Атлантику до самого майже узбережжя Спокійного океану. З напруженою увагою вислухала аудиторія цікаві оповідання про Едмонтон — велике місто, в якому скрізь можна порозумітися українською мовою, про розлогі степи, дуже подібні до українських, з височеними вежами елеваторів на обрії, про розкинені по цих степах заможні ферми українських колоністів, з яких кожний має власне авто, про свято дев'ятсотліття проголошення Божої Матері Царицею України, підчас якого до святочного обіду у Василіянському монастирі засіло 800 гостей, про сотки церков Української Автокефальної Церкви, що їх парафії всі об'єднані в «Союзі Українських Самостійників», про малих українських школяриків, які щодня їздять з ферм своїх батьків до школи верхи або автом то-що.

Прелєгент підкреслив видатну роль українських колоністів, третього (після англійців та французів) народу Канади, в її економічному та громадському житті, навіть докази пошани до українців місцевого населення інших національностей, а особливо канадійської державної влади, яка не домагається від українців розриву з своєю національністю, висловлюючи офіційно погляд, що денационалізація позбавила б українських колоністів цінних прикмет їх національної вдачі.

Таким чином кінцевий висновок прелєгента, що пізнання українського життя в Канаді повинно будити почуття національної гордості і скріпляти національний оптимізм, — був обґрунтований цілою низкою переконливих фактів.

Б. О.

— Інформаційні збори корпорації «Запорожжа» у Варшаві відбулися 24 жовтня с. р. в приміщенні Українського Центрального Комітету. Метою зборів було зазнайомлення нових студентів з ідеологією, устроєм та методами праці корпорації. Відкрив збори кошовий корпорації проф. П. Хо-

лодний, зазначаючи, що протягом свого дев'ятилітнього існування корпорація «Запорожжа», під час усіх бурхливих ферментів політичної думки української молоді, стояла непохитно на ґрунті заповітів Головного Отамана Симона Петлюри, не сходила з цього ґрунту навіть тоді, коли слово «петлюрівець» було для більшості українських студентів лайкою. Тепер, коли більшість української молоді змінила вже своє відношення до пам'яті Головного Отамана, його чину та державницької ідеї, що зродила цей чин, немає вже засадничих перепон до зближення між членами корпорації «Запорожжа», — організації суто-ідеологічної, — та українською студентською молоддю, згуртованою в професійно-студентській «Громаді». Найближчим завданням управи корпорації буде її легалізація в ряцях університетської організації.

Опікун корпорації проф. д-р Р. Смаль-Стоцький пластично пояснив слухачам основний зміст петлюрівської ідеї та державної концепції УНР, ілюструючи цю концепцію прикладами практичної державної праці Уряду УНР за останні місяці.

Врешті наймододший козак корпорації Б. Кентржинський прочитав інформаційний реферат про устрій та працю корпорації. Нові члени корпорації вступають до неї, як «юнаки», мають тільки обов'язки і ніяких прав. По періоді проби юнак, який нічим не заплямував своєї особистої й національної чести та виявив вже де-яку зрілість, здає іспит перед комісією, що складається з кошового і кооптованих ним членів. Кандидат, який здав іспит із задовільним вислідом, складає присягу і переходить після цього до категорії «козаків», здобуває голос у «козацькій раді». По скінченні університетських студій, члени корпорації не траять контакту з нею, переходять до так зв. «Старої Хати», яка бере живу участь у житті корпорації. Члени-прихильники корпорації (є серед них і жінки) беруть участь у працях корпорації, але не ма-

ють голосу на Козацькій Раді. Зовнішні відзнаки корпорації: шапка, металева відзнака з ініціалами корпорації і червоно-синьо-золота стрічка через плече, з одною золотою смугою для юнаків і з трьома для козаків.

Діяльність корпорації в минулому академічному році виявилася у влаштуванні святочних академій, товариських сходин, семінарів, викладів та літературних вечерів. Видано перше число журналу «Запорожжа» (на правах рукопису). При корпорації існує спортовий гурток, який щонеділі відбуває гімнастичні вправи під доглядом д-ра В. Івановича. Улюбленою розвагою корпорантів у годинах відпочинку є гра в шахи.

Так працює в Варшаві міцно спосна спільним духом і спільною метою організація української молоді, працює під гаслом «Україна, честь, братерськість!»

Б. О.

В Чехословаччині

— Річні збори Спілки Професорів Українського Технічно-Господарського Інституту в ЧСР. 17 жовтня с. р. відбулися в Подєбрадах збори Спілки Професорів УГА, на яких було розглянуто річний звіт з діяльності Спілки, що є зверхнім органом Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання в Подєбрадах, та річний звіт з діяльності цього Інституту. Разом з тим було схвалено кошторис Інституту на майбутній шкільний рік в сумі 87 тисяч корон чеських. Ця сума має бути покрита частинно з прибутків від студентських шкільних такс, а частинно з тих коштів, які має зібрати серед свого членства та серед українського громадянства Товариство Прихильників Української Господарської Академії, що згаданий Інституту фінансує.

До керівних органів СПУГА і УТГІ на 1937-1938 шкільний рік було обрано таких осіб: на голову ПСУГА і директора УТГІ обрано

проф. Л. Бича. На заступника голови Співки і віце-директора УТГІ знову обрано проф. інж. Л. Фролова. На секретаря Співки і Педагогічної Ради УТГІ було обрано лектора інж. М. Социньського.

На Економічно-Кооперативному та Хемико-Технологічному Відділах поновлено старий склад керуючих органів, а саме: директором Економічно-Кооперативного Відділу і деканом Високої Школи Політичних Наук — проф. М. Добриловський, заступником — лект. В. Сапідський, секретарем — лект. К. Безкровний; керувником Хемико-Технологічного Відділу — проф. С. Кома-рецький, заступником і секретарем доц. інж. д-р В. Кучеренко. На Агрономічно-Лісовому Відділі вибори відложено на пізніше.

В Румунії

— Парастас по лицарях України. В неділю, 24 жовтня с. р., на кладовищі «Рейнієра» в Букарешті, на могилі бувшого хорунжого армії УНР Гриця Олександрова відбувся парастас у пам'ять св. пам. Головного Отамана Симона Петлюри, а тако-ж українських старшин та козаків, що загинули у боротьбі за державну волю України та що померли в Румунії.

Парастас цей було організовано Громадою Українців Емігрантів у Букарешті та Головною Управою Товариства б. Вояків Армії УНР у Румунії з нагоди третьої річниці з дня смерті діяльного члена Громади та Військового Товариства Г. Олександрова.

Пан-отець, довідавшись, що парастас цей організували українці-політичні емігранти та бувші вояки української національної армії, після закінчення парастасу звернувся до присутніх з промовою, в якій підкреслив, що вже недалеко той час, коли варварський комунізм та його творці будуть винищені на цілому світі й емігранти-українці повернуться на свою батьківщину. Закінчив п.-о. свою промову закликком збе-

рігати міць духа і не губити віри в свою святу справу.

Промова, як і самий парастас, під час якого пан-отець кілька разів молився за спокій душ «Головного Вождя Української Національної Армії Симона та за всіх воєнків, що прийняли лицарську смерть у боротьбі за волю своєї батьківщини на ланах України», зробили на присутніх глибоке й зворушуюче враження. Голова Військового Товариства полк. Г. Пороховський, в імені присутніх, румунською мовою, подякував пан-отцеві за його теплі, щирі й бадьорі слова.

Після парастасу відбулася товариська трапеза, під час якої промовляли голова Громади Українців Емігрантів у Букарешті п. Семенько і Голова Військового Товариства полк. Пороховський.

Канвою, на якій була побудована гарна промова п. Семенька, була думка про те, що людина, яка жила не лише своїм особистим життям, а не жалувала своїх сил, енергії й здібностей для добра своєї держави, своєї нації — не гине. Такі постаті, вміраючи, на віки залишаються в пам'яті нації, зливаються з вічністю і стають невимірними.

Як приклади, промовець навів історичні постаті князя Святослава, який протягом довгих віків живе в українській національній пам'яті, як хоробрий лицар України, що прибивав свій щит на воротах Царьгороду, гетьмана Івана Мазепи, що, не вагаючись, підняв свій меч проти гнобителя України — Москви, і Симона Петлюри, під проводом якого українська нація уже в наші часи збройно змагалася за своє право на вільне державне життя.

Полк. Г. Пороховський зазначив, що, будучи командиром тої частини (2-ої Кулеметної бригади), в якій служив покійний хорунжий Гриць Олександрів, він не раз бачив його у тяжких боєвих обставинах. Покійний хорунжий Олександрів завжди сумлінно виконував покладені на нього обов'язки і під час самої великої небезпеки зберігав

спокій. Таким-же сумлінним і зразковим він був і на еміграції, приймаючи активну участь в національно-громадській організованій українській еміграції. Його бойові товариші і товариші по національно-громадській праці боляче відчувають відсутність Гриця Олександрова і в душах своїх зберігають по ньому світлу пам'ять. Д. Г.

Українська пісня в Лондонському Радіо

В п'ятницю, 22 жовтня с. р. передавала о год. 6.35 вечера найбільша англійська радіостанція (Рідженал) в'язанку українських пісень, укладу проф. Олександра Кошиця. Співав їх хор Брітш Бродкастинг Корпорейшен під батуютою знаного англійського диригента Леслі Вудейта.

Пізнати було, що добре зіспіваний хор завдав собі чимало труду, щоб пісням (всіх пісень було шість) дати не тільки правильну інтерпретацію, але й віддати їй українського духа. Слова до пісень — англійські. Перед кожною піснею подавано докладне пояснення самої пісні, а тако-ж коротко і її історичний підклад, голов-но-ж до козацьких пісень.

Українська музика і українська пісня стрічаються з великою прихильністю в Англії. Доказом цього є хочби й самі радіо-продукції. Народні пісні передавали лондонські станції (Нешенал і Рідженал), нашу церковну музику передавала станція в Ліверпулі, а через телевізію виступала наша славна піаністка Любка Колесса навіть в українському народньому строї, 21 травня с. р. Як довідуємося, в дуже короткому часі, бо з початком листопаду, виступить вона, на запрошення, з другим концертом на радіо-телевізії. (У к б у р о, Лондон).

Бібліографія

— Масарикове число «Вістей» УТГІ. Недавно вийшло 20-21 число «Вістей» УТГІ — що їх для своїх студентів

неперіодично видає Український Технично-Господарський Інститут позаочного навчання в Подєбрадах. Це число присвячено Т. Г. Масарикові з статтями трьох авторів на такі теми: 1) «Т. Г. Масарик і українці» — доц. О. Бочковського; 2) «Над свіжою могилою Т. Г. Масарика» — інж. Гр. Денисенка; 3) «Думки Т. Г. Масарика про навчання на високих школах» — доц. Вікт. Доманицького. Усі три автори є з лекторського складу Інституту. Інший матеріал «Вістей» подає про чинність УТГІ та хроніку з життя Товариства Прихильників Української Господарської Академії.

— Д н і п р о, політично-громадський двотижневик. Коломия.

25 жовтня с. р. вийшло перше число нового часопису Коломій під зазначеною вище назвою. Піс-ля «Трембіти», «Веселки» — це вже третій часопис, що ви-являє широке і правдиве розуміння д е р ж а в н и х ін-тересів українського народу і заповідає безоглядну боротьбу «карним всеукраїнським фронтом — під прапором української державности — проти північного варвара — Москви».

Побажамо успіху на галицькому ґрунті новому часописові, що ставить собі разом з тим за завдання «плекаати культ 22 січня — соборницького духа нації, активізувати в народніх масах української спільноти самостійницьку державницьку ідею й підготовляти до вже недалекого визвольного Чину».

Перше число «Дніпра» містить, між иншим, кілька статей про діяльність і останні виступи уряду УНР на міжнародньому ґрунті, повідомлення про спільний виступ у Женеві поневолених Московю народів, про покладення 5 вересня с. р. на могилу св. пам. С. Петлюри вінка Українською Парламентарною Репрезентацією в Польщі, велику статтю проф. В. Садовського — «В умовах української совітської дійсности формується сили пробудженої нації» і таке инше. С. Н.

— С к о б, неперіодичний журнал українського пласту у Франції, ч. 2, жовтень 1937. Париж. Літографований, обгортка друкована.

Вийшло 2-ге число «Скоба» — пластового емігрантського журналу, що за завдання собі ставить стимулізувати організацію українського пласту на чужині. Коли придивимось до змісту 2-го числа і порівняємо його з числом 1-м, то не можемо не констатувати поступу на еміграції, — поки що лише у Франції, — тієї справи, якій журнал себе присвячує. Коли в першому числі, що вийшло в січні с. р., вміщалися заклики до засновання Пласту і намічались перші стежки, якими треба йти до здійснення цілі, то з числа другого бачимо вже не тільки картину зроблених перших кроків і зусиль що-до самої організації, а вже навіть і з діяльності Пласту.

Організовано пластові гуртки в кількох місцевостях, одбуто навіть пластовий табор; намічається дальший розвиток праці і вже тепер робляться приготування до пластових таборів наступного літа. Належить ся побажати в тій дальшій праці нашого Пласту повного успіху. Треба думати, що й українське громадянство на еміграції по всіх країнах, де воно перебуває, належно розуміє й оцінює значіння Пласту для національного виховання наших дітей і молоді, і постарается скрізь заснувати українські пластові гуртки і курні.

Зміст числа 2-го «Скоба» складається із слова до нових пластуців, що тепер, у таборі, склали перший пластовий іспит, статті про табор у Шалеті, статті про шатро, патріотичних віршів, пластових законів, пластових пісень, листа до Редакції маленької українки, яка мріє про те, щоб стати «лисичкою», заміток про заборону «Скобу» в Польщі та про Український Пласт на Закарпатті, замітки про табор наступного року, про те, які треба пластунам прочитати книжки і т. д. В частині для дорослих — стаття про необхідність організувати Пласт для всіх українських дітей та всієї

української молоді на еміграції з гаслом — «Вся українська молодь — до Українського Пласту!», замітки про відгуки української преси про Пласт у Франції, замітки про ухвалу з'їзду української еміграції у Франції підтримувати Пласт, замітки про прихильне ставлення до Пласту нашої еміграції в Румунії і т. д.

Лист до Редакції

Прошу не відмовити в розміщенні на сторінках Вашого шановного часопису, мого листа в справі вбивства полковника Ю. Отмарштейна.

Накладом «Самостійної Думки» в Чернівцях 1934 р. видана книжка сотника Гр. Rogozno: «До тайни вбивства полк. Ю. В. Отмарштейна». Із змістом цієї книжки я ознайомився тільки оце не так давно, перебуваючи на відпустці в Чехословаччині (в липні та серпні с. р.), отож і спростування в цій справі не міг раніше подати до преси. За сучасних умов не можу потягнути п. Rogozno до судової відповідальності за його брудну писанину; залишається в таких випадках єдиний шлях для тих, хто почуває себе ображеними такими «письменниками», як от Гр. Rogoznii, — це звернутися до українського громадянства із спростуванням. Цей шлях обираю я.

Оцим подаю до відома українському громадянству, що я ані в таборі Щіньорно, ані в його околицях в день убивства полк. Ю. Отмарштейна не був і взагалі не можу собі уявити причин для відвідування цього табору. Агентам п. Чеботарев я ніколи не був. Був я старшиною Армії УНР, де чесно виконував свої обов'язки. Зацікавлений я так само, як і інші українці, у викритті убійників полк. Ю. Отмарштейна, але такі виступи як те «творчество» сотника Гр. Rogozno (якщо це дійсно є його «творчество») справи не виясняють, а навпаки — затемнюють, бо-ж закидають особам невинним співчуасть або й участь в убивстві полк. Ю. Отмарштейна.

Петро Ващенко, сот. Арм. УНР
29 серпня 1937 р., м. П'юотрків.

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

— Вісті Музею Визвольної Боротьби України. Ч. 16, серпень 1937, та ч. 17, жовтень 1937. Прага.

— Вісті Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання в Подєбрадах. Ч. 20-21, жовтень 1937, Подєбради.

— Табор, воєнно-науковий журнал. Ч. 32. 1937. Рік видання XV. Варшава. Стор. 58, з ілюстраціями.

— За Державність. Матеріяли до Історії Українського Війська. Збірник 7. Видання Українського Воєнно-Історичного Товариства. Варшава. Стор. 256. Чисельні ілюстрації і схеми.

— Український Православний Календар на рік 1938. Видання Волинського Єпархіального Місійного Комітету. Крем'янець.

— Український Інвалід, чвертьрічник Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові. Ч. 3, листопад 1937. Львів.

— За Незалежність, бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі, ч. 9-10 (34-35), вересень-жовтень 1937. Варшава.

— Дніпро, політично-громадський двотижневик, ч. 1, 25 жовтня 1937. Коломия.

— Український Тиждень. Ч. 36 (238), 1 листопада 1937. Прага.

— Церква і Нарід, двотижневик, присвячений церковним і церковно-громадським справам. Ч. 19, 1 жовтня 1937. Крем'янець.

— Скоб, журнал Українського Пласту у Франції. Ч. 2, жовтень 1937. Париж.

— Життя і Знання, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник, ч. 10, жовтень 1937. Львів.

— Голос Землі, коротка повість з життя в Канаді. Написав О. Івах. Друком Української Видавничої Спілки в Канаді — Ukrainian Publishing Company of Canada, 210-124. Dufferin avenue, Winnipeg, Canada. 1937.

— Prométhée, organe de défense nationale des Peuples du Caucase, de l'Ukraine et du Turkestan.

— Włodzimierz Waczkowski. Grunwald czy Piława? Wydawnictwo «Myśli Polskiej». Warszawa, 1938.

— Slovanský Přehled, sborník pro poznávání politického, sociálního a kulturního života slovanských států a národů. Č. 8, říjen 1937. Praha.

— Кавказ, орган незалежної національної думки. No 10-46, октябрь 1937. Париж.

— Le Caucase, Organe de la pensée nationale indépendante. No 5. Octobre 1937. Paris.

Загальні збори

ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ У ПАРИЖІ

відбудуться в неділю, 14 листопада с. р., о год. 15 в помешканні —
248, rue St-Jacques, Paris 5.

Присутність усіх членів Громади обов'язкова

ПОПРАВКА

В попередньому числі «Тризуба», на стор. 4, рядок 21 знизу, замість «Підгородді» має бути «Приворотті».

СПЛАТИМО ВЕЛИКИЙ ДОВГ !

„ Немає більшої любови, як та, коли хтось життя своє віддає за братів своїх !“

Так — за Святим Письмом — годиться сказати про тих, що лягли за рідний край і нарід.

Та чи не можна сказати так і про тих, що сили свої і здоров'я своє віддали за нас? Віддали — і живуть, живогіють між нами, звичайно в злиднях, у холоді й голоді, бо й заробити не годні, будучи або каліками без рук і без ніг, або важко хворими від ран...

Це Українські Інваліди

Є їх ще по-над дві тисячі людей. Щоб забезпечити їм бодай ложку страви і взагалі найскромніший прожиток, треба мати кругло сто тисяч злотих річно. Нашим моральним обов'язком є зложитися на цю суму, і на ще більшу

Іде місяць Листопад...

В цьому історичному місяці згадаймо про тих, що здоров'я і сили віддали за нас, за своїх братів. І не жаліймо жертви на ту благородну ціль.

Нехай посиляться жертвеність на Українських Інвалідів !

Ніхто не сміє відмовитися від помочі Українським Інвалідам у Листопаді.

Бо це їх місяць — Листопад...

Вони ждуть на нашу поміч, вірять в неї...

І подамо їм помічну руку — не як милостиню, тільки як скромну сплату Великого Довгу...

Цього вимагає наша честь перед собою і перед світом!

Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові

Жертви пересилати на адресу :

Ukrainian Invalids Help Association, L w o w . Potockoho, 48.

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі -

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, P a r i s 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю -- 2-6

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

На пошану Гетьмана Ів. МАЗЕПИ

Цього року минає 250 літ, як Іван Мазепа обняв гетьманську булаву (25 липня ст. ст. 1687 року). З цієї нагоди Українська Бібліотека імєни Симона Петлюри в Парижі (41, rue de La Tour d'Auvergne) влаштувала

ВИСТАВУ ПРИСВЯЧЕНУ ПАМ'ЯТІ І. МАЗЕПИ

Значна частина вистави торкається союзу Мазепа з Карлом XII. На виставі зібрано колекцію світлих портретів гетьмана, література про нього українською і чужими мовами, гравюри й картини різних малярів, музичні твори й т. и.

Вистава триватиме до жовтня місяця с. р. Для відвідин вистави Бібліотека відкрита щодня, крім понеділка, від 2-ої до 8 год. веч.

Організації вистави допомогли українські наукові інституції та окремі особи. Підчас вистави буде кілька відчитів.

Упорядчик вистави — артист-маляр Л. Перфєцький.

В Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі

— 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9 —

в середу, 10 листопаду с. р., о год. 20, 15 має відбутися виклад

проф. О. Бочковського з Праги на тему

УКРАЇНЦІ — ТРЕТЯ НАЦІЯ В КАНАДІ

Вступ вільний

ТЕ О Д О Р С А В У Л А

має на складі всі українські книжки, ноты, мапи, співаники, калєндарі, журнали, картини, портрети, листівки, українські товариські відзнаки

На бажання висилається великий ілюстрований каталог.

Ukrainische Buchhandlung Theodor Sawula. Wien 1, Riemergasse No 2.

ГОСПОДАРЧА РАДА ПРИ СОЮЗІ УЕО У ФРАНЦІЇ

ГОСПОДАРЧА РАДА

у Франції, при Союзі Українських Емігрантських Організацій,
закликає всіх українців, що перебувають у різних країнах,
купувати уділи, які дозволять створити

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК

Один уділ для складення основного капіталу Банку коштує
100 французьких франків

Можна набувати і більше число уділів

Гроші із Франції, як рівно-ж і з інших країн, належить пересилати на адресу Господарчої Ради:

S. N e ě a j, Union des Associations Ukrainiennes,

248, rue St.-Jacques, P a r i s 5. France.

Закладайте самі для себе свій Банк, що дозволить українцям на еміграції підвести під своє існування міцнішу матеріальну базу!

Не буде ні одного українського емігранта, що не набуде одного або кількох уділів свого Банку !

Як необхідністю для нас було заснувати на еміграції українські школи, українські наукові й культурні установи, — так само пекучою необхідністю для нас являється заснування і свого

УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ НА ЕМІГРАЦІЇ

Інж. Семен Нечай

Голова Господарчої Ради
Член Генеральної Ради Союзу УЕО у Франції

Інж. Гр. Довженко

Член Господарчої Ради
б. Член Центральної Ради

Ген.-хор. Євген Башинський

Член Господарчої Ради
б. Командир 2 гарматної бригади.

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9
Для переказів у Франції : «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Редагусе — Комітет Адміністратор : **Іл. Косенко**

Le Gérant : **M-me Perdrizet**